

1948

№ 17. 1948 წ.
შაშოცემის დალი XXV.
ფასი 2 გან.

Б01630

ତଥାପିଲେ
ଧାରମବେଶନରୀ
“ପାଦମୁଣ୍ଡଳୀ”

ალექსანდრე უაზგები: სახელოვანი რომანისტი, ღრამატურგი და პოეტი. თავის გენიაღურ ნაწარმობების გაჩა, ცნობილია იმითაც, რომ გამჭვივამდე არ ანგარიშობდა საავტორო ფორმებისა და ჰონორარის რაოდენობას. თუმცა ფორმაც და შინაარსიც ძრჩყინვადე ჰქონდა. მარტებს სწერდა უავანსოდ და ხელოვნების სამმართველოსთან ხედშეკრულების გაუფორმებდად. სშირად დაღი-ოდა ხევსა და მთაში. სწავლობდა და აღწერდა მშრომელი ხადების ყოფა-ცხოვრებას, მაგრამ არც ერთი ჩედაქციისათვის არ წარუდგე-ნია სამიცვინებო ანგარიშები. ხელმოკვეობის მიუხედავად, თავი ისე მდიდრად მიაჩნდა, რომ თხზულებათა ჰონორარის მიღება სახელგამიდან—გამოცემის ჩედაქციორებს უანდერძა მემკვიდრეობად.

Обязательный экземпляр

აღექსანდრე ყაზბეგის სცენები *

1. ვაჭარი და მოხვევა

შთაში მოდის გაპარი, რომელიც მოეშურება თფილის. კობში უშნებიან, რომ გზა შეკრულია, მაგრამ გაპარი მაინც ცდილობს როგორც იყოს გადმოვიდეს მთახედ.

- შენ ვერ გადამიყვან? — მიუბრუნდება ერთს მოხვევეს.
- რად არ გადამიყვან?
- აბა მაშ ჩემა, კარგს ფულს გაჩუქებ.
- მაშებებ და აი მარხილიც მშათა მაქვს.
- მაშ დაუწყე ბარგი.

— აფრე! — უპასუხა მოხვევემ და წამოავლო ხურჯინს ხელი, რომლის პირიდგნაც რომის ბოთლის სამაცლუროდ ამოეყო თავი.

როდესაც მთას შეუდგნენ, მოხვევემ დაიწყო ლაპარაყი:

— ერთი შენისთანა გოსპოდინია მიმყვანდა ესე მთაჩიგა... ეგვითი ხურჯინაი ქვენდა იმასაცა, ბუთლიკასაც ეგრე ამოეყო თავი...

- ჰო, მერე?

— მერე, შენაი გირაიმე დამიძახა: „ ეი კაცო! .. „ ჩრი, ბარინ-შეთქი? „ — „ დასტან ბუთლუკულ „ . — მეც ამოვიდე. ბუთლუკაი... „ პეტი ხამო! „

— მეც ამოვიყოლე ბოთლია და მივიყუდე... ბატარის მეტი არ დაგლიე, მრცევენოდა. ძალუმ გასპალინაი იყო, ღმერთმა მოუმართოს ხელი.

გაპარის პასუხი არ მისცა და სიჩუმე ჩამოვარდა.

— მთა რასმე იბუდება. — დაიწყო ისევ მოხვევემ.

— ზგავი წომ არ ჩამოვა? — იკითხა ვაკარმა.

— აბა რაი ვიცი, ქარი კი ისე დაჭრის და.

— მაშ ჩემა გაპარე ცხრი და?

— საით გავატარო, ცოდნა.

— ვა, ცოდნ რომელია? ... მაშ ხეავმა რომ ჩაგვიტანის?

— რაი უფ.

— თუ მა ჩარ გააჩარე, რა ხუმრობა!

მოხვევეს უურო ნელა მიჰყავს ცხენი. გაპარი ფითრდება, სიჩუმე რაოდენიმე ხანს.

— ერთი შენისთანა გოსპოდინა მიღიოდა. — დაიწყო ისევ მოხვევემ. — აი, იმისთანაი ალარ იქნება, ღმერთმა მოუმართოს ხელი.

— ბიჭო, რა დროს ხელი არის? .. მამა გიცხონდა გაპარე ეს ცხენი და.

— რაისათ კი გავატარო? .. ცოდნა ცხენი.

— ვა!

მოხვევე დააყენებს მარხილს, წყნარა ჩამოხტება მარხილიდგან და მოუგლის ცხენს, რომელსაც ალვირს უსწორებს.

— აი, ამ ადგილას იცის ძალებედ ხოვები. — დაიწყო ისევ მოხვევემ და შეუშვირა სწორეთ იმ მთას ხელი, რომელზედაც მოდიოდნენ.

— ბიჭო და იმიტომ დააყენე ცხენი?

— ერთი შენისთანა გასპალინაი მოდიოდა, პასუხის მაგირად დაიწყო ისევ მოხვევემ.

— ვა, ჯანი გავარდეს იმ გასპალინასაც, ვაირო.

— გერე შენსავით ხურჯინაი ქვენდა.

— გაიარე მამა გიცხონდა..

— გერე ხურჯინის პირილგან ბოთლია ამოჩანდა...

— გაიმე, გაიარე თუ მა ჩარ, თითქმის ტირის ვაპარი.

— გასპალინამ დამიძახა: ეი კაცო!

— ბიჭო, შე ულმერთო, ხვავი არ ჩამოვიდეს, რას სჩადი? ..

— დასტან ბუთლიკაო...

— კარგია, კარგი...

ამ დროს ერთ მხარეს მთაში იქნებს და ზვავი წამოვა, ვაპარი აითქმის მიწაზედ გაეკრობა ყვირილით:

— ვააა!

— დასტან ბუთლიკაო და პერი სამო, დამშვიდებულად უპასუხებს მოხვევე.

— ბიჭო, იქნება შენ ეგ რომი გინდა? .. პეტითხავს გაპარი, რომელიც ძლიერ მოდის გონისა.

— ძალიანა ცივა, ღვთის მადლობა.

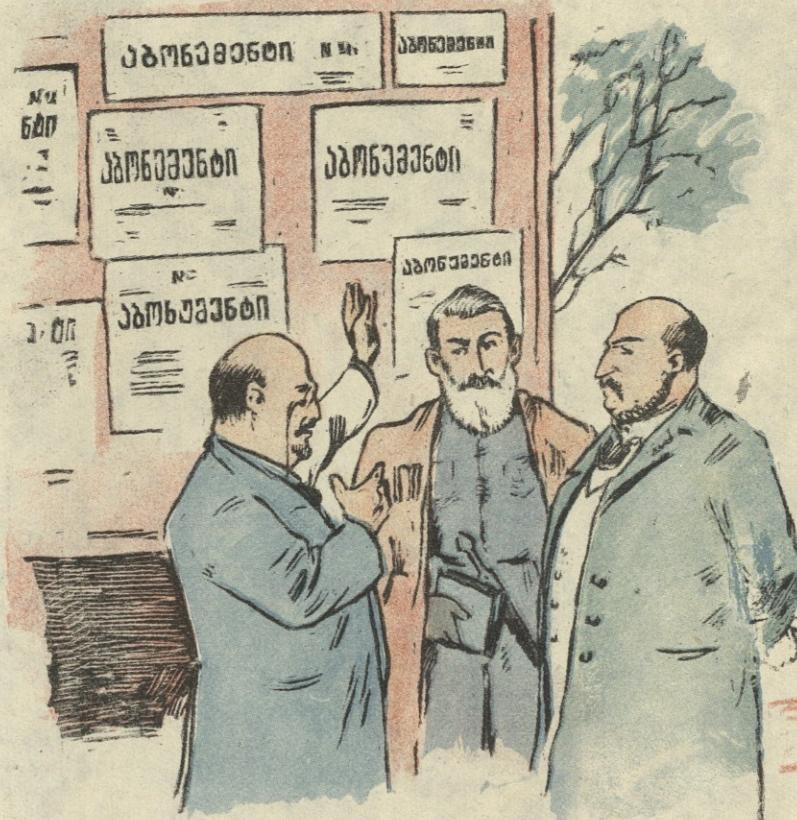
— შე ოჯახ აშენებულო, იტოლი ეტრე და თუნდა სულ . შენ მოგცემდი მაგ ბოთლს... ამოიღე და დაგლიე.

მოხვევე სვამის რომსა, დაუჯდება მარხილს და რამდენიმე წუთის განმეოლებაში სამშეიდობოს გაპყავს გულგახეთქილ, ვაპარი.

კრასიკოსთა შენიშვნა

ნახ. თონის

ეროვნული
ციურული მუზეუმი

— ხელად როგორ გადაღილებულა საქმე? წინათ ჩენ პიესებსაც ვწერ-დოთ, ეხენი კი აბონემენტებით მიღიან იოლად!

2. სანაპლეო

ბულგარზედ ზის ზემოქართლელი თავადიშეილი ღრმად დაფიქრებული. ჰუიქრიბის როგორ მოახერხოს — ბანქში დააგირავოს არამ თუ ის მამული, რომელიც აქვს, არამედ ისიც. რომელიც არა აქვს იმას და არც არის დედამიშის ზურგზედ გაჩენილი.

მოდის ორი კინტო და ერთს ისეთს ბასში არიან, რომ კაცი იტყვის, კვეყნის საქმეს ჩევენო. ერთი იმათვანი მივიღა თავადთან და ეუბნება:

— ქაბაშ, ქაბაშ, შენი გირიმე, სანაძლეოს წე წამაგებინება!

— რას ამბობო, იკითხა გაეკირებულმა ქნაზმ.

— აის ყურუმსალი დამენაბლია რომ ქნაზმ ერთ ეუხნე ექვსი თითი აქვსო, მე კი ვიცა რომ ხუთი თითის მეტი არა გაექს. ერთი უფრი გაიხადე შენი ჭირიმე, რომ გაემტყუნო... მეც ერთი საწყალი ბიჭი ვარ, შენს სადლერებულოს დავლევ.

— ჰა, შვილო! .. გამხადე რა... უთხრა ღიმილით თავადმა. — მე რა მენალებება, რომ შენ სანაძლეო მოიგო.

თავადიშეილმა გაუშვირა უეხი, კინტომ გახადა წალა, წინდა და როდესაც დარწმუნდა. რომ ხუთი თითი აქვს, სიხარულით წამოვარდა და მეორე კინტოს შესძაბ:

— ჰა... ეხლაც არ მოგიგე სანაძლეო?

— ვაა.. რის მოიგე, რა მოიგე, მამა წოცხონდა? .. განა მე მაგ უეხისა გითხარ? — უჟა-სუხა მეორემ.

— ამისი მითხარ, მაშა?

— არა კაცო, მეორე ცეინისა გითხარ.

— ამისი მითხარ, ამისი.

— არა, არა მეთქი.

— ჰა... მოიტა სანაძლეო, თორემ მოვიდა შუბლში.

— მოიცა შეილო, რათა ჩჩებომთ, რისოვის, აი მეორე ფეხიც გამხადეთ და ნაბაშო, რომ იმახედაც ხუთი თითის მეტი არა მაქვს.

— ქაბაშ-ჯან! ცხონდა მამშენი! .. აბა გახადე თუ ექვსი თითი არა აქვს.

თავადიშეილმა გაუშვერს მეორე ფეხის, კინტო განდის წა სიხარულით წამოვარდება.

— ეხლაც იტყვი რომ არ მოგიგე?

— მოიგე, მამა გიცხონდა, პოლიპრივალებს დაგითვლი. წამოვალებს ხელს წალებს და გაიქცეა.

— სად მიგაქს სადა... აბა დამაცადე. ამ სიტყვებით გამოუდებება მეორე კინტო. თავადიშეილი გაზრებებული დარჩება და როდესაც გონებას მოვა, შექნის ყვირილს: ყარაულ, ყარაულ! გამძარევეს, მიშეელეთ!

შეიყარა ხალხი, თავადიშეილს არავინ უჯერებს, რომ ცოცხალს კაცს ფეხებიდება წალები მოსტაცეს. ილაპარაკეს, არჩივეს და გადაწყვიტეს რომ ჭკუიდგან შემცდარა.

3. გასაკვირებელი ჩატარები

ერთი ხემოქართული თავადიშვილი ჩამოვიდა ქალაქში მამულის დასაცირავებლად. ყმაწვილობიდან აქ აღარ ყოფილიყო. რასაკვირებლია ცელილება აკვირებდა და ყოვლის ლონისძებითა ცელილობდა. რომ თავის სინამე არ შეემზნებოდა და ამიტომც ის დადიოდა გაბერილი, გაჭირული.

ჩაბანდა ეს თავადი ბაღში, ხადაც შეცდნენ ჯიბ-გირები, რომელთაც ადვილად შემჩნევებს თავადიშვილს ქალაქში უციობდა. ვნათ, კინტო-ჯიბგირებმა გამრთეს ტავილით ერთი ჩეუბი. თავადი მივიდა გასაშელებლათ ჯიბგირებმა ამოაცალება იმას ჯდინებან საფულე. ნახეს რომ ერთ ქართული რო აბაზიანის მეტი არ ვედო და ისიც თურმე განვიტილი. აიღოს და ისე ჯიბეში ჩაუდეს თავისი საფულე ჩამზრეტილის ორ აბაზიანით.

კინტოები გაშელებნენ—თავადიშვილი დაქაყოფილებული არარა, რადგანაც იმის აზრით, მოხუბრებმა თავადიშვილის ბრძანებას უტორი უგდეს, აატივი სცის და გაშელებნენ. თავადიშვილიმა დაინახა, რომ მუშავი ლირსი სამყიდლისა და უთხრა:

— მამაჩემი არ წამიწყდეს, საშუალება ერთი კარგი სადილი შეკუთვნის.

— ქინაბერი! მობანდო შენი ჭირიმე, თუ კი ჰეიგადებე—ვაი! ვინ პირალი ისეთ ჩანაშედ არ დაგატევებს, რომ ჰა!

— დაგვარტივებს რომელია? კრიას რას ეკადრება ჩეურის კამა!

— რას ეკადრება, შენმა მზემ, შინ ნაუშეს სული დაახჩირდეს!

— რას მიქარამ, ეს უბედავ მაგას?

— მაშ იკადრებ?

— არ იცი რომ არ მეკადრება?

— მტყუანს რა უთხრა, რომ წამოხვილდი

— მამაჩემი არ წამიწყდეს.

— გარგია ერთი, ძახალა ნუ წაიღე და? მტყუანს რა უთხრა რომ ჯიბეში ერთი განვიტილი არ აბაზიანის მეტი არა გვონდეს?

— როგორ მისედავ მაგას? მამაჩემი არ წამიწყდეს ეხლავ პოლიკაზი დაგატერინებ.

— ვ...ე, პოლიკაზ რომელია?.. ჩემი ერთი თუმანი იყოს და შენი კი ის განვიტილი რო აბაზიანი... ამო-სცი ჯიბელან, თუ მაგის მეტი გვონდეს.

— გამიშვი ერთი, მე უჩემონ მაგათ! დაიკრა ხან-ჯალს შელი, კინტოები გაიქნენ. თავადიშვილი დარჩა გაკერებული იმით, თუ საიდან გაიგეს კინტოებმა იმის განვიტილ რო აბაზიანედ. როდესაც დაბრუნდა სოფელში, მაგის მეტი გასაკვირებელი ამბავი ვერა მიიტანა რა.

ნახ. ი. ქოქიაშვილისა

ვართო მასშტაბი

თურქეთში მოელან ანტიაშერიული საქმიანობის გამომრევები კომიტის ჩასვლას.

გაზოგმულია
გაზოგმულია

— თუ ამერიკის წინააღმდეგ განწყობილთა დაპატიმრებას ფიქრობთ, ეფენდი, ეს ციხე რას გეუმოათ, მთელ თურქეთს ქვითების გალავანი უნდა შემოავლოთ!

2. ყაზბეგის ნაკვესები*

დიდი ქართველი მწერალი აღ. ყაზბეგი ხშირად მიმართავდა ხოლმე მისა დამახასიათებელ საანდაზო, მოსწრებულ სიტყვა-პასუხებს, ჰუმორს, სატირას, ზანასაკუთრებით მაშინ, როცა აეტორი ეკამათებოდა თავის ლიტერატურულ კრიტიკოს-რეცეპტორებს, რომელთა მოსაზრებები ბევრ შემთხვევაში არ მიაჩნდა სამართლიანად.

— სად მიხეალო? — ჰეითხეს ყაზბეგილ კაცს.

— სალიტერატუროდაო, — მიუჰო მან.

— მაგდენ გაიგაგლას — ლაფი ეხლავე ჩამოისხაო? — უთხრეს მას.

—

— სად მიხეალ? — ჰეითხეს ერთს განდევნილს.

— ილიას შესაგონებლადაო, — უბასუხა მან.

— მაგის ცდას — ქვას თავი დაპკრაო? ...

—

— მწერლობა მინდა დავიწყოო. — თქვა ერთმა ყმაწვილმა კაცმა.

— პირმოთნეობა, ლანძლვა და წელის ხრა იციო?

—

— აქტიორობა შინდაო. — თქვა ყმაწვილმა კაცმა.

— ლამაზი ცოლი გაყავსო? — ჰეითხეს მას.

—

— სად მიგეაგს მოზეერიო? — ჰეითხეს ერთ მოხუცს.

— ულელი უნდა დავადგა და მოვაკევიანოო. — უბასუხა მან.

— ულლის დადგმას — ცოლი შერთოო? — უბასუხეს მას.

—

— სად მიხეალ? — ჰეითხეს ერთ გაჯავრებულს მოხუცს.

— შვილმა გამაჯავრა და უნდა ვუჩივლოო. — უბასუხა მან.

— ჩივილის მაგიერად — სიდეტრან გაგზავნოო?

—

ალ. ყაზბეგის ლიტერატურული მეტყვიდრეობის არქივში, რომელიც დაცულია საქ. სახელმწიფო მუზეუმის ხელაწერთა განყოფილებაში, შემონახულია ერთი უბის წიგნაკი (წ. ა. გ. ს. ფონდი № 3984), რომელშიც აღ. ყაზბეგის ჩაწერილი აქვს საანდაზო, მოსწრებული სიტყვა-პასუხები.

ვზუბდავთ ყაზბეგის უბის წიგნაკიდან ამოწერილ ნაკვესებს.

—

— ძალები რად გინდაო? — ჰეითხეს ერთ ყმაწვილ კაცს.

— ცოლი კაპასობს და უნდა მივუსიოო. — უბასუხა ბიჭმა.

— ძალების მაგივრად მულები მიუსიოო? — უბასუხა ვიღაც ქალმა.

—

— თოკი რად გინდაო? — ჰეითხეს ერთ კაცსა.

— ცოლის გასაჯავრებლად, თავი უნდა დავიხრიოო. — უბასუხა ბან.

— თავის დახრიობას — არშიყობა ვინმეს დაუწყო? — მიუგეს მას.

—

— რა გიხარიან ლადო, რო იცინი? — ჰეითხეს ერთ კოპტია და გამოპრანებულ ყმაწვილს.

— ცოლს ვირთამო. — უბასუხა მან.

— რა მოგვსლია ლადო, რო თავიზი ჩამოგტირისო? — ჰეითხეს მას ექვსი თვის შემდეგ.

— ცოლი შევირთოო! — დალრეჯით უბასუხა ყმაწვილმა კაცმა.

—

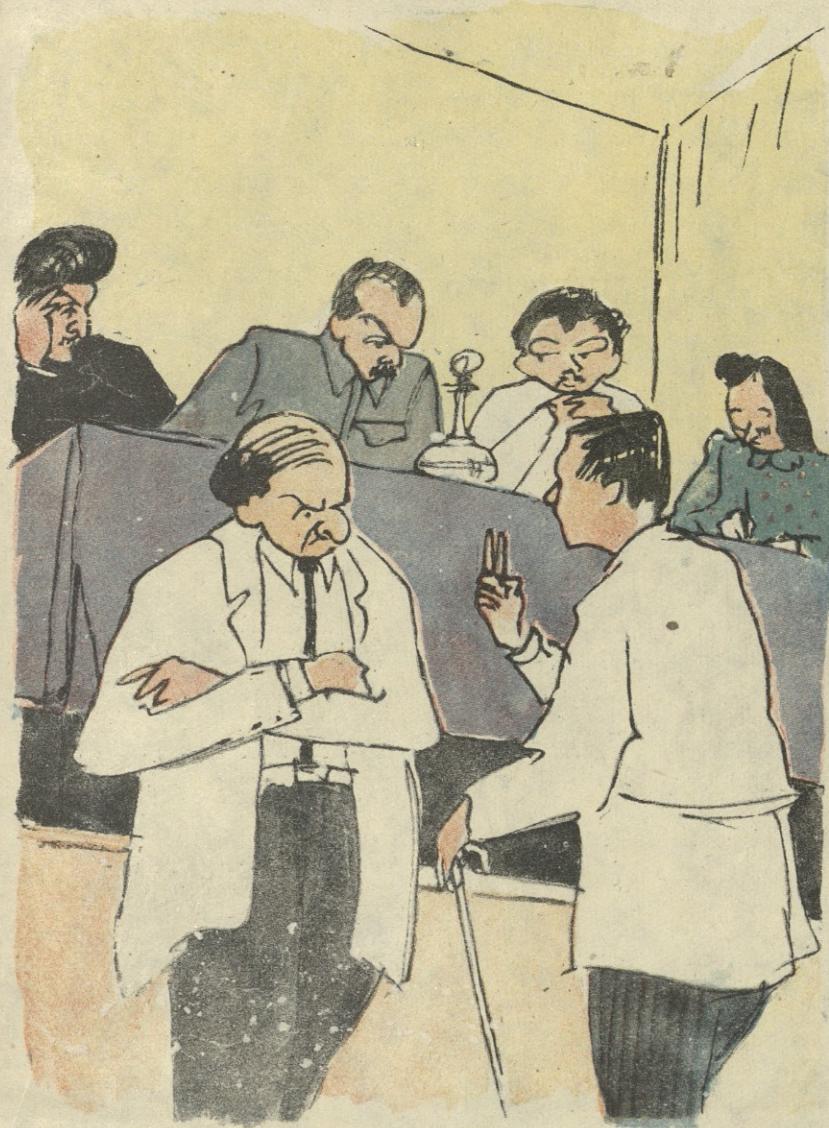
— ქალი, რასა სტირიო? — ჰეითხეს ერთ კელუცს გასათხოვარსა.

— მათხოვებენო. — უბასუხა მცრემლავმა.

— ქალი, რა გაცინებსო? — ჰეითხეს მეორე დღესა.

— ქმარი წევირთოო. — უბასუხა ქალმა.

* მასალები ჩერაჭელის მოწოდება შალვა გოჩალიშვილის.

დიდი ბანია, რაც ოქენი და ოქენის შეზობელს უთანხმოება
ვაკვთ?

რაც ოქენითან განცხადება შემოვიტანე, ორი წელიწადი
იქნება.

ჩვეულების თანახმად

ოქენისა ქმარია ასე შორს რომ შესცურა, დახრინდის არ
შეინია?

— სრულიადაც არა, მას იმდენი პროცექტორები ჰყავს, რომ
შეგაზე გაჭირებიდან დაუხსნიათ.

ბაბუა

ბრელ მოსახვევში ლასლასით მიღიოდა მოხუცი. თავი ძირს ჩატენდოროდა,
ფეხებს ალთა-ბალთა აბიჯებდა და ბარბაცით აქეთ-იქით აწყდებოდა.

შეებ ვიღაც კაცმა თავი ამოჰე სიბრძლიდან, მოხუცს ხელი შეაშეელა და
ფანრიან ბოძთან გააჩერა, რომ ზურგით მიყრდნობოდა და არ წაქცეულიყო.

— მოგრალი ხარ, ბაბუა? — მოხუცმა თავი გააქნია.

— საშინელება უფულობა შეიღო, საშინელება.

— ჲო, ბაბუა, ამას მე თვითონ განვიცდი. — მოხუცმა განაგრძო, ალბათ მისი
ნათევამი არ გაუგონია.

— მე ბებერი ვარ, მოვრალი ვარ, მაგრამ რა უნდა ვქნა? ალბათ შენც გე-
ზისლები.

— სრულიადაც არა, ბაბუა, ეგ არაუერია.

— არა, არ ვარგა შეიღო. მე ბებერი ვარ, თანაც მოგრალი ვარ და თავის
მისადები კუთხე არ ვამაჩინია. ჯიბეში გახვრეტილი გროში არა მაქეს, მაგრავ
რა ვქნა.

— კი მაგრამ დასალევი უფლი სად იშოვე?

— მათხოვრობით, შეიღო. აი სადამდე მივედი. ვიმათხოვრე. მაგრამ სხვა რა
შემიძლია. შენ გესმის ჩემი, შეიღო?

— მესმის.

მოხუცმა მადლიერად დაარტყა ხელი მხარხე.

— მე მრცხვენია შეიღო, მრცხვენია, მრცხვენი!

მოხუცმა თავი უფრო დახარა.

— არაუერია, ბაბუა, ვამხნევდი.

— ჩემს დღეში სულ ვმუშაობდი. მე მეუნაგრე ვარ. უნაგირებს ვაკეთებ. მა-
რამ ამერიკაში უკვე ცხენით აღარავინ დადის, შეიღო.

— ბაბუა, მოდი სადმე წაგიყვან, იქნებ წამოწვე და ცოტა გამოიძინო.

— ამერიკაში ცხენით აღარავინ დადის.

— მართალია, ცხენით აღარავინ დადის... აბა, წავიდეთ, წავიდეთ, ბაბუა,
პარეში წაგიყვან.

მოხუცმა ფანრიან ბოძს მოვჭიდა.

— მოიცა!

— რაშია საქმე, ბაბუა?

— მოიცა, — მოხუცმა თავი ნელი მხრებზე დაუტენ უცნობ კაცს. — შენი სახელი?

— ჯეკი დამიძახე, ბაბუა.

მოხუცმა მხარხე დაარტყა ხელი.

— ჯეკ, ვამიგონე. მისმენ, ჯეკ?

— ვისმენ ბაბუა, რის თქმა ვინდა?

— მისმენ. — მოხუცმა პაუზა გააკეთა და წაბარბაცდა. — მე მეუნაგრე ვარ,
ჯეკ, ჩემისთანა მეუნაგრეს სანთლით ვერ მოძებინ. ჩემისთანა უნაგირს ვერავინ
გააკეთებს, — ვერც ურედ ვილსონი, ვერც ჯერსი მაკ-კარტი, ვერც ჯიმ ენდრიკ-
სი, ვერც სხვა ვინმე! მაგრამ ახლა... ასე...

— წავიდეთ ბაბუა, პარეში წაგიყვან.

— მაგრამ ახლა კაცი აღარ ჯდება ცხენხე. ჯეკ!

— წავიდეთ, წავიდეთ!

— აქ რა ამბავია? — გაისმა უცებ ლრიალი. ეს პოლისმენი იყო.

— არაუერი, სერუანტ. საწყალ მოხუცს ცოტა გადაუკრაეს.

— შენ ვინდა ხარ?

— მე...

— აქ რას აკეთებთ ასე ვვინ?

— არაუერს.

— სადაური ხარ?

— მონრანის შტატიდან, მაგრამ...

— რამ მოგათრია ამ სიშორეს თქენი შტატიდან?

— სამუშაო ვერსად ვიშვე და აქ მოვედი...

— ვიცი, უბილეთოდ იქნები მოსული — საბარეო ვაგონით.

— არა, მოელი გზა ფეხით ვამოიგარე...

— კეთილი. ორივე მომყვით.

მდგრამელ მოხუცს თვალები გადმოკალოდა. მას პოლისმენისა ეშინოდა.
ჯეკმა წენარად ჩატენდა ხელი.

— წავიდეთ ბაბუა, გამოსაძინებელ ადგილს მოგვცემენ. — პოლისმენმა კინწი
ჰქონა მოხუცს. მოხუცმა წაბარბაცდა. ჯეკმა ხელი შეაშეელა და ფეხზე შეამაგრა.

— ნუ გეშინა ბაბუა, თქენ არაუერი არ ვაქეთ დაშავებული.

მოხუცმა ცატახებდა. ლამის რესტორანს ჩაუარდეს. რესტორანიდან ხალი
გამოდიოდა. ქალებმა ნერგიულად დაიხინ უკან. კარებში თეთრი წინსაფრიანი
ოფიციანტი გამოჩნდა. წამისვე ბალზი შეგროვდა.

— რა ჩაიდინეს, სერუანტ?

დარცვენილმა მოხუცმა თავი ჩატენდა და თვალი დახუჭა. იგი ჩემად ქვითი-
ნებდა. ჯეკმა იგი კედელთან დააყნა, რათა ზურგით მიყრდნობოდა, რომ პო-
ლიციის ავტომობილის მოსვლამდე არ წაქცეულიყო.

— ჩემს გამ შენც უბედურებაში ჩავარდი, ჯეკ, — ლულლულდა მოხუცი. —
მაგრამ ჩემიან არ გეშიონს, ჩემი ბრალი არ არის, ჯეკ, რომ ამერიკაში ცხენით
აღარავის და... უნაგირი უკვე აღარავის სჭირია...

ანუ ეგრძოს „გაჯანსაღის“ თაუზენული ჭავალი.

საქართველო კოლეგია: ი. გრიშაშვილი, კარლო კალაძე, ურა ჯაფარიძე, ხ. ფაშალიშვილი, გ. აბაშიძე (3/მგ. რედაქტორი)

თბილი. Сатирико-юмористический журнал „Нианги“. Редакция: მისამართი: ლენინის ქ. № 28. ფერ. 3-10-49

კურთხ. დასაბ. 1948 წ. 5/Х. ლექსტი აწყობილია ლ. პ. მერიას სახ. პოლიგრაფურმბინატ „კომუნისტის“ სტამბაში, შეკ. № 1367. ლენინის, ქ. № 28. დაბეჭდის სამსახურის „კომუნისტის“ მისამართის მიერ გამარტინადვის. შეკ. № 1695. თბილისი, რუსთაველის გამზ. № 42. გამოც. № 90. ტელ. 7600 უ. 13703